

Statsforvalteren i Vestland

[sfvlpost@statsforvalteren.no](mailto:sfvpost@statsforvalteren.no)

(kopi til saksbehandler Ove Midtbø)

Bergen, 14. februar 2024

Dette innspillet sendes på vegne av Bergen og Hordaland Turlag (DNT), BirdLife Norge avd. Hordaland, og Naturvernforbundet Hordaland.

Merknad til klage på reguleringsplan for Kokstaddalen

Saksnummer 2024/2018

Forum for natur og friluftsliv (FNF) Hordaland ønsker å komme med noen merknader til Bergen kommunes oversendelsesbrev (datert 29. januar 2024) av klage til Statsforvalteren i Vestland. På forespørsel fra FNF gav statsforvalteren den 2. februar beskjed om at eventuelle merknader blir sendt dem så fort som mulig, og innen 16. februar.

Vi mener på generelt grunnlag at planmyndigheten (Bergen kommune) ikke svarer ut de temaene som vi har klaget på, verken når det gjelder naturmangfoldloven (nml) eller forskrift om konsekvensutredninger (kuf) – jamfør kommunens vurdering på side 14-15 av oversendelsesbrevet. Kommunens vurderinger fremstår i det store og hele som ubegrunnede påstander, der våre klagepunkt i liten eller ingen grad svares ut – vi viser her til formuleringer som for eksempel «vurderingen er at det foreligger god kunnskap om naturverdiene i området». Kommunen skriver videre når det gjelder nml § 9: «Det vises blant annet til at det er sikret flere avbøtende tiltak i reguleringsbestemmelsene, og at «føre-var»-prinsippet er fulgt i tilstrekkelig grad i planforslaget». De avbøtende tiltakene som det her vises til, har imidlertid ingenting med de temaene som vi viser til i klagen vår når det gjelder nml § 9.

Når det gjelder nml § 10, skriver kommunen at det «i naturmangfoldrapporten er gjort en grundig vurdering av nml § 10». Det er imidlertid ikke Opus som skal gjøre vurderingene av nml § 10; dette er det planmyndigheten som skal gjøre i forbindelse med selve planvedtaket – der vurderingene skal ligge til grunn for vedtaket. Det holder altså ikke å henvise til at plankonsulenten Opus har gjort vurderingene. Formuleringer som den vi her viser til, tydeliggjør etter vår mening at kommunen ikke forstår regelverket i tilstrekkelig grad – eller i hvert fall ikke anvender det riktig. Hvis det er slik at kommunen mangler kompetanse til å gjøre vurderingene etter nml §§ 7–12 selv, så kan de heller ikke vedta denne type planer – siden denne type planvedtak forutsetter at ganske grundige og komplekse vurderinger skal ligge til grunn for denne type vedtak; vedtak som har såpass stor innvirkning på naturen. Vurderingene handler blant annet om å kunne identifisere åpenbare svakheter og feil ved

det kunnskapsgrunnlaget som ligger grunn – eller i det minste være i stand til å se svakhetene når de får de dokumentert av klager.

Når det gjelder nml § 12, skriver kommunen videre at «vurderinger knyttet til lokalisering i stor grad ble gjort i arbeidet med gjeldende områderegulering for Kokstad vest». Vi har dokumentert i klagen vår at kunnskapsgrunnlaget om natur, som lå til grunn for områdeplanen, er svært mangelfullt – så her mener vi at det ikke holder å vise til områdereguleringen. Dette ser for øvrig ut til å være et gjentakende problem i mange saker; altså at planmyndigheten viser til at detaljreguleringen er i tråd med områdereguleringen (og derfor må den være gyldig) – nær sagt samme hvor mangelfullt kunnskapsgrunnlag og svake vurderinger etter naturmangfoldloven som ligger til grunn for områdereguleringen. Det vises gjerne også i områdereguleringer til at tema som naturmangfold vil bli utredet grundigere i forbindelse med detaljreguleringen, og at nødvendige tilpasninger og avbøtende tiltak blir gjort i den forbindelse – men selv om dette til en viss grad blir gjort, så brukes altså utformingen av områdereguleringen gjerne som et isolert argument for å få vedtatt detaljreguleringen i tråd med områdereguleringen. Det blir altså en slags sirkelargumentasjon. Kommunen skriver videre at «det i foreliggende detaljregulering er gjort tilpasninger i utbyggingsfelt og byggegrenser for å sikre tilstrekkelig avstand til naturverdier utenfor plangrensen». For oss er det uklart hvilke naturverdier kommunen her sikter til.

Kommunen skriver videre at det i byrådets saksfremstilling er lagt vekt på behovet for areal til arealkrevende næring i Bergen. Behovet for arealkrevende næring i Bergen er imidlertid ikke dokumentert av kommunen. Kommunen burde her undersøkt hvor store næringsarealer det er tilgjengelig i kommunen. Eksempelvis viser vi her til at kommunen gav dispensasjon for å fjerne matjord og tilrettelegge for at arealkrevende næring (bilbutikker) skulle kunne flytte fra Mindemyren til Lilandsjordet nord – ikke langt fra Kokstaddalen. Det ser imidlertid ut til at denne dispensasjonen ble fattet på feil grunnlag, siden ingen bilbutikker etablerte seg der. En reguleringsplan for omtrent det samme området ble vedtatt i desember 2023 (den er også påklaget av FNF Hordaland), og det er fortsatt uklart hvilke næringsaktører som (eventuelt) vil etablere seg på dette store arealet. I artikkel i BA 22. januar står det at «utbyggeren Kokstad Property har foreløpig ikke noe svar på hvilke aktører som skal inn i den svære næringsparken»¹. Det ser altså ikke ut til å være mangel på næringsarealer i denne delen av kommunen – i alle tilfeller har ikke kommunen *dokumentert* behovet for å bygge ned I/L2.

Når det gjelder kommunens oppsummering av Opus sitt tilsvar til vår klage, tar vi i de følgende avsnitt også med noen kommentarer til denne delen av oversendelsesbrevet (side 10–13). Opus synes å legge vekt på at det er «faglig uenighet om områdets verdi og for eksempel myrenes verdi for insekt- og fuglefauna». **For vår del understreker vi at verdissetingen av naturen i området langt fra bare handler om faglige uenigheter – jamfør blant annet vårt punkt i klagen om at kartleggingen og vurderingene av tiltakets konsekvenser for naturmangfoldet ikke har fulgt Miljødirektoratets verditabell (se side 4 i klagen vår).** For å vise hvordan en slik vurdering skal gjøres, legger vi ved en konsekvensutredning for naturmangfold for reguleringsplan for Veavågen skole². I denne konsekvensutredningen er de ulike delområdene gitt verdi på korrekt måte – etter hva vi kan se – da utfra arter og naturtypers rødlistestatus. Det handler her altså ikke om «at enkeltstående arter ikke

¹ <https://www.ba.no/her-skulle-det-bli-bilbutikker-na-kjemper-de-for-a-redde-stumpene-av-natur/s/5-8-2500338>

² Vedlegget finnes også her (se «rapp KU fagrappport naturmangfold 2024»): https://www.karmoy.kommune.no/om-kommunen/innsyn/politisk-moteplan/#/details/m-1249e1a2_2785_4295_85aa_405fceb78f6-484!XVBkVd

har blitt registrert under befaringsene», slik det er formulert i oversendelsesbrevet. **Poenget vårt er at alle rødlistede arter og naturtyper som er kjent fra området, skal brukes til å gi en korrekt verdi etter Miljødirektoratets verditabell. Vi hadde forventet at Bergen kommune var enige i dette premisset.**

Kommunen henviser videre til at «det er også beskrevet at området er fattig og forholdsvis ensartet». Vi er ikke enige i dette heller – særlig når det gjelder de to store myrene i I/L2, som fremstår som viktige for mange insekter. Insektfaunaen har ikke blitt artskartlagt (med unntak av noen øyestikkerarter), men det kan hende at FNF Hordaland i fortsettelsen av saken selv vil bekoste en slik kartlegging – selv om vi mener at det er kommunens ansvar å påse at denne type kartlegging burde vært gjort (når de nå fortsatt ikke har tatt delområde I/L2 ut av reguleringsplanen). Videre henvises det til at Opus mener at vi som klagepart legger for mye vekt på kysthumle (*nær truet*) og myrklegg, som finnes på den største myra i I/L2. All den tid dette er to arter med svært få registreringer i Bergen kommune, så mener vi at det er poeng å vise til at den største myra i I/L2 – som hjem for disse to artene – har en lokal og kanskje til og med regional verdi for disse artene. Det står også i oversendelsesbrevet at «naturkartleggingen konkluderer med at myrene er artsfattig og ensartet (homogen), og det er da ikke behov for en svært detaljert beskrivelse av myrene». Vi er altså ikke enige i at de store myrene er artsfattige, og vi mener at myrene burde blitt verdisatt som egne delområder (ref. metodikk fra vedlagt KU for naturmangfold for Veavågen skole).

Vi tar også med at NNI v/ Arnold Håland har registrert minimum seks øyestikkerarter i I/L2, men siden artsinventaret av øyestikkere varierer gjennom sesongen, mener Håland at myrene i I/L2 inngår i leveområder for 10–15 arter av øyestikkere (Odonata) (A. Håland, pers. medd.).

Vi tar også med – når det gjelder myr – at Miljødirektoratet i desember leverte sitt lovforslag om forbud mot nedbygging av myr³. Forslaget gjelder alle torvdannende myrtyper, og vi kan da ta med at Asplan Viak har funnet myrdybder på opptil 6 meter innenfor det aktuelle planområdet – noe som indikerer at de eldste myrene i området er rundt 6000 år gamle. Miljødirektoratet begrunner forslaget sitt med at myrer er viktige karbonlagre og flomdemperer, i tillegg til at de generelt også er viktige for en rekke truede arter.

Det vises også til at det har blitt konkludert med at det ikke var krav om konsekvensutredningen for den aktuelle detaljreguleringen. Vi mener at selv om det ikke har vært et krav om en eksplisitt konsekvensutredning, så skal kunnskapsgrunnlaget som ligger til grunn for detaljreguleringen, være oppdatert i forhold til de tema som omfattes av forskrift om konsekvensutredninger (jf. kuf §§ 21 og 28). Vi «forlanger» altså i klagen vår ikke en fullstendig konsekvensutredning som sådan, men at de utredninger som til sammen har blitt gjort gjennom område- og detaljreguleringen, må kunne tilfredsstille et minimum innenfor de tema som er nevnt i kuf. Det er i hvert fall slik vi har forstått lovverket, og det er vel også det som er noe av bakgrunnen for at det har blitt gjort tilleggsutredninger i forbindelse med detaljreguleringen. KU for områdereguleringen har jo helt åpenbart store mangler i henhold til gjeldende forskrift om konsekvensutredninger. Hvorvidt det – i henhold til lovverket – imidlertid skulle vært utført en *fullstendig konsekvensutredning* i tilknytning til detaljreguleringen, overlater vi til Statsforvalteren å vurdere.

Vennlig hilsen,

Forum for Natur og Friluftsliv (FNF) Hordaland

v/ koordinator Gunvar Mikkelsen

³ <https://www.miljodirektoratet.no/aktuelt/nyheter/2023/desember-2023/foreslar-forbud-mot-nedbygging-av-myr/>

Forum for Natur og Friluftsliv Hordaland er et samarbeidsforum for natur- og friluftsansjasjoner i Hordaland, som arbeider for å ta vare på natur- og friluftsansjessene. Per i dag er det tolv ansjasjoner tilsluttet FNF Hordaland: Bergen og Hordaland Turlag (DNT), Naturvernforbundet Hordaland, Norges Jeger- og Fiskerforbund Hordaland, Bergen og Omland Friluftsråd, Friluftsrådet Vest, BirdLife Norge avd. Hordaland, Hordaland fylkeskystlag, Norsk Botanisk Forening Vestlandsavdelingen, Syklistenes Landsforening Bergen og omegn, Voss Utferdslag (DNT), Voss Kajakklubb og Hordaland krins av Norges Speiderforbund. Sammen representerer ansjasjonene rundt 47 000 medlemmer.

